

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Vesiviljelyeläinten tuonti Suomeen EU:n ulkopuolelta ja sisämarkkinakauppa

---

Elina Viitasaari

rajaeläinlääkäri

Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ja
sisämarkkinakaupan jaosto

Kalaterveyspäivät

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTO
SUOMEN TOIMINTAOHJELMA
2014-2020

28.3.2019

Yleisiä tuontiehtoja tuonnissa EU:n ulkopuolelta

- Eläimen alkuperämaan on oltava hyväksytty tuontiin
  - Asetus 1251/2008
- maahantuojan on noudatettava voimassa olevia suojapäätöksiä
- Komission asetuksen N:o 1251/2008 mukainen terveystodistus
- Maahantuojan on tehtävä TRACES-ennakkoilmoitus
- Tuontierän saa tuoda maahan paikasta, jossa on eläinlääkinnällinen rajatarkastusasema, on oikeus tarkastaa ko. erä
- Tarkastus EU:iin aapumisrajatarkastusasemalla
- Maksullinen tuojalle

TRACES =Trade Control and Expert System

- <https://webgate.ec.europa.eu/sanco/traces/>

- tuontierien

jäljitettävyys

valvonta

- Komission ylläpitämä
- Tuojan ilmoitus 1 työpäivää ennen tuontia
- Tiedetään odottaa erää rajatarkastusasemalle
- Rajatarkastuksessa verrataan terveystodistukseen ja merkitään
  - hyväksyminen/hylkääminen

TRACES =Trade Control and Expert System

- TRACES -viesti lähtee automaattisesti rajatarkastuksen jälkeen:
  - toimivaltaiselle viranomaiselle (=MMM)
  - läänineläinlääkärille
  - todistuksen pyytäneelle toimijalle=tuojalle
- Komissio seuraa tapahtumia

Vesiviljelyeläinten kuljetus

- Kuljetusvesi ei saa muuttaa eläinten terveydentilaa
- Veden vaihtaminen kielletyssä tuontimaassa on kielletty
- Meriteitse kuljettamisesta on oltava terveystodistuksessa liite elävien vesiviljelyeläinten kuljettamisesta meriteitse.
- LUONNONVESIIN EI SAA LEVITÄ TAUTEJA!

Rekisteröinti

- Tuotaessa vesiviljelyeläimiä viljelylaitokseen, on viljelylaitoksen oltava rekisteröity vesiviljelyrekisteriin

Alttiita- ja levittäjälajeja koskevat vakuudet

- VHS
- IHN
- ISA
- KHV,
- Marteilla refringens
- Bonamia osterae
- Valkopilkkutauti
- EHN
- Bonamia exitiosa
- Perkinsus marinus
- Mikrocytos mackini
- Taura-syndrooma
- Yellowhead -tauti

Suomelle myönnetyt erityiset tautivapaudet

- Karpin kevätviremia (SVC) → Suomi, koko alue
- Tarttuva haimakuoliotauti (IPN) → Suomi, Alueen mannerosat
- *Gyrodactylus salaris* (GS) –loistartunta → Suomi,
  - Tenojoen ja Näätämöjoen valuma-alueet; Paatsjoen, Tuulomajoen ja Uutuanjoen valuma-alueita pidetään puskurivyöhykkeinä
- Lohikalojen alfavirus (SAV) → Suomi, Alueen mannerosat
- **Lisävakuustauksista vapaille alueilla saa tuoda vesiviljelyeläimiä vain näistä taudeista vapaista alkuperäpaikoista**

Herkät lajit

- Karpin kevätviremia (SVC)
  - Marmoripaksuotsa (*Aristichthys nobilis*), kultakala (*Carassius auratus*), ruutana (*Carassius carassius*), ruohokarppi (*Ctenopharyngodon idellus*), karppi ja koikarppi (*Cyprinus carpio*), hopeapaksuotsa (*Hypophthalmichthys molitrix*), monni (*Silurus glanis*), suutari (*Tinca tinca*) ja säyne (*Leuciscus idus*)
- Bakteeriperäinen munuaistauti (BKD)
  - Heimo: Salmonidae
- Tarttuva haimakuoliotauti (IPN)
  - Kirjolohi (*Oncorhynchus mykiss*), puronieriä (*Salvelinus fontinalis*), taimen (*Salmo trutta*), merilohi (*Salmo salar*), tyynenmeren lohilajit (*Oncorhynchus* spp.) ja siika (*Coregonus lavaretus*)

Herkät lajit

- Lohikalojen alfavirus (SAV)
  - Merilohi (*Salmo salar*), kirjolohi (*Oncorhynchus mykiss*) ja taimen (*Salmo trutta*)
- *Gyrodactylus salaris* –tartunta
  - Merilohi (*Salmo salar*), kirjolohi (*Oncorhynchus mykiss*), nieriä (*Salvelinus alpinus*), pohjois-amerikan puronieriä (*Salvelinus fontinalis*), harjus (*Thymallus thymallus*), pohjois-amerikan harmaanieriä (*Salvelinus namaycush*) ja taimen (*Salmo trutta*)

Tuontilupa

- Vesiviljelyeläimiä, jotka eivät täytä tuontivaatimuksia saadaan tuoda tutkimustarkoitukseen, jos Ruokavirasto on myöntänyt siihen luvan.
- Muiden kuin viljelylaitokseen toimitettavaksi tarkoitettujen luonnonvaraisten vesieläinten tuonti on sallittua vain, jos Ruokavirasto on myöntänyt siihen luvan
- Tuontilupaa anotaan erillisellä hakemuksella
- Tuontiluvan myöntäminen edellyttää, että maahantuonti ei aiheuta riskiä eläintautien leviämisestä.
- Luvassa asetetaan eläinten terveyttä koskevat välttämättömät tuontiehdot
- Kalastuksessa syötteinä käytettävien luonnonvaraisten vesieläinten tuonti on kiellettyä.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

**Huomioitavaa siirrettäessä
vesiviljelyeläimiä ja niiden
sukusolusoluja Suomeen muista
jäsenmaista, Norjasta ja Sveitsistä**

Rekisteröintivelvoite Ruokavirastoon

- Koskee KAIKKIA toimijoita, jotka siirtävät kaloja ja niiden sukusoluja Suomeen vesiviljelytarkoitukseen, istutuksiin tai sellaisiin koristekalataloihin, joista on suora yhteys luonnonvesiin

Siirroissa on huomioitava sekä alkuperäpitopaikan että määränpääpitopaikan terveystilavuokitus

- **Luetteloitujen** tautien osalta vesiviljelyeläinten siirrot ovat sallittuja ainoastaan silloin, kun eläinten alkuperäpitopaikka on terveystilanteeltaan vastaava tai parempi kuin määräpaikka niiden luetteloitujen tautien osalta, joille kyseinen laji on herkkä tai joita se voi levittää.
- EHN, VHS, IHN ja ISA- tautien osalta Suomeen saa siirtää vesiviljelyeläimiä ainoastaan näistä taudeista vapaista pitopaikoista. KHV:n osalta siirrot ovat sallittuja vesiviljelylaitoksista, joiden terveystilavuokitus on I-III.

Siirroissa on lisäksi huomioitava Suomen lisävakuustaudit & BKD

- Suomi on kokonaisuudessaan vapaa karpin kevätviremiasta (SVC)
- Sisävesialueet ovat vapaita tarttuvasta haimakuolitaudista (IPN genoryhmä 5) ja lohikalojen alfavirustartunnasta (SAV)
- Lapissa Jäämereen laskevat vesistöt ovat vapaita Gyrodactylus salaris-loistartunnasta
- **Lisävakuustaudeista vapaille alueilla saa siirtää vesiviljelyeläimiä vain näistä taudeista vapaista alkuperäpaikoista!!!!!!!!!!**
- Kalojen bakteeriperäisen munuaistaudin BKD:n vapaaehtoiseen terveysvalvontaan kuuluviin vesiviljelylaitoksiin saa siirtää vesiviljelyeläimiä vain taudista vapaista alkuperäpaikoista

Siirrot, jotka edellyttävät erillistä tuontilupaa (Ruokavirasto/ELY-keskus)

- Luonnonvaraisten istutuksiin tai tutkimustarkoituksiin siirrettävien vesiviljelyeläinten siirto on sallittua ainoastaan Ruokaviraston myöntämällä luvalla
- Viljelyyn tai istutuksiin tuotaville erille vaaditaan ELY-keskuksen lupa, jos kyseessä on laji tai kanta, jota ei esiinny Suomessa

Hukassa siirtoehtojen suhteen?

- Ruokavirasto on tehnyt erikseen ohjeen kirjolohen, nieriän, karpin ja kultakalan sekä näiden sukusolujen siirroille Suomeen
- Muiden lajien osalta, ole yhteydessä Ruokavirastoon tarkemman ohjeistuksen saamiseksi kyseisen lajin eläintautivaatimuksista
- Suuri kiitos, että ehtoja noudattamalla estätte vastustettavien kalatautien siirtymisen Suomeen kalojen ja mädin mukana!

Lainsäädäntöä

- Vesiviljelyeläinten ja niiden sukusolujen siirto- ja tuontiehdoista on säädetty Neuvoston direktiivissä 2006/88/EY
- Komission asetus (EY) N:o 1251/2008 (terveystodistusmallit)
- Komission päätös 2009/177/EY
- Komission päätöksessä 2010/221/EU
- Eläintautilaki 441/2013
- Laki eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta 1992/1996
- MMMa 1370/2004 (muutoksineen)
- MMMa 592/2006 (muutoksineen)

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

KIITOS

Elina Viitasaari

rajaeläinlääkäri

elina.viitasaari@ruokavirasto.fi

lentoasema@ruokavirasto.fi

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTO
SUOMEN TOIMINTAOHJELMA
2014-2020

